

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه :

جهت دریافت درجه دکترای پزشکی

عنوان :

بررسی شیوع مرگ و میر نوزادان در سالهای ۱۳۷۸ و ۱۳۷۹

در بیمارستان علوی اردبیل

استاد راهنما:

سرکار خانم دکتر شهلا مشاغبی

بورد تخصصی کودکان و نوزادان و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

استاد مشاور:

جناب آقای علی عابدی

پژوهش و نگارش :

بابک نخستین

سال تحصیلی ۸۰ - ۱۳۷۹

شماره پایان نامه: ۵۴۰

تقدیم به

پدر و مادر عزیزم

که همواره آرزویشان سربلندی من است

باشد که سپاسی باشد از زحمات بی دریغشان

تقدیم به

همسر مهربانم

خانم فرانک غزنوی و خانواده محترم اش

بخصوص روح پاک خانم آذر امانی

که محبت‌های ایشان را

هرگز فراموش نخواهم کرد.

تقدیم به

خواهرم رویا

و

برادرم سیامک

با هزاران آرزو برای موفقیتشان.

تقدیم به

تمامی دانش پژوهان و اساتید محترم

بخصوص

خانم دکتر مشاغی

و

جناب آقای عابدی

که در گردآوری این مجموعه

صادقانه یاری نمودند.

صفحه	عنوان
V.....	خلاصه
VII.....	اختصارات
VIII.....	پیشگفتار
I.....	گفتار اول: مقدمه
۲.....	(الف) مروری بر مرگ و میر نوزادی :
۵.....	(ب) تطابق نوزاد پس از تولد :
۷.....	(ج) بارداری های پر خطر :
۱۲.....	(د) نوزادان پر خطر :
۱۸.....	(هـ) تظاهرات بالینی بیماری ها و صدمات شایع در دوران نوزادی :
۲۹.....	گفتار دوم: روش کار
۳۰.....	(الف) علت انتخاب موضوع
۳۰.....	(ب) نوع مطالعه
۳۲.....	(ج) نمونه پرسشنامه
۳۳.....	گفتار سوم: نتایج آماری
۴۵.....	گفتار چهارم: جداول و نمودارها
۷۱.....	گفتار پنجم: بحث و نتیجه گیری
۷۸.....	منابع

خلاصه

در سال ۷۸ از مجموع ۵۵۳۱ نوزاد متولد شده در مرکز علوی که ۷۰/۳٪ به روش NVD و ۲۹/۶٪ به روش سزارین متولد شده اند ۲۶۵ نفر بستری شده اند و ۷۲ نفر این تعداد فوت نموده اند (۲۱/۳٪ بستری شونندگان) از نظر جنسی ۵۶/۲٪ بستری شونندگان پسر و ۴۳/۸٪ دختر بوده اند. از تعداد فوت شونندگان هم ۶۳/۷٪ را پسر و ۳۶/۳٪ را دختران تشکیل داده اند یعنی هم از نظر بستری و هم از نظر مرگ و میر پسران بیشتر از دختران بوده اند. در بررسی بستری شونندگان ۵۰/۱۸٪ گراوید اول بوده، ۵۸/۸٪ هم LWB بوده اند علل بستری به ترتیب عبارتند از: الف) سندرم زجر تنفسی ب) پنومونی و سپسیس ج) پره مچوریتة خالص د) آسفکسی ه) ایکتر خالص و) آنومالی ها ز) آسپیراسیون مکونیوم ح) ترومای زایمان تعداد مبتلایان به سندرم زجر تنفسی از نظر جنسی پسران ۲ برابر دختران است. علل مرگ و میر نوزادان در این بخش به ترتیب شیوع عبارت است از:

الف) سندرم زجر تنفسی ب) پنومونی و سپسیس ج) نارسایی شدید
هـ) آنومالی ز) آسفکسی ح) آسپیراسیون مکونیوم

در سال ۷۹: از مجموع ۵۳۴۸ نوزاد متولد شده در این مرکز ۶۴/۹٪ به روش NVD و ۳۵/۰۸٪ به روش سزارین متولد شده اند که ۲۱۸ نفر از این تعداد بستری و ۶۶ نفر از بستری شونندگان فوت نموده اند (۲۳/۴٪ نوزادان بستری شده) از نظر جنسی ۵۵/۵٪ بستری شونندگان، پسر و ۴۴/۵٪ دختر بوده اند از تعداد فوت شدگان ۶۶/۷٪ پسر و ۳۶/۳٪ دختر بوده اند یعنی در این سال هم پسران هم از نظر بستری و از نظر مرگ و میر

بیشتر از دختران بوده اند. در بررسی بستری شونندگان ۵۲/۷۵٪ گراوید اول و ۴۹/۵٪

LBW بوده اند علل بستری در سال ۷۹ عبارت است از:

الف) سندرم زجر تنفسی (ب) پنومونی و سپسیس (ج) ایکتر خالص (د) آسفکسی
هـ) آنومالی (و) آسپیراسیون مکنونیوم (ز) پره مچوریتیه خالص (ح) ترومای
زایمان تعداد مبتلایان به سندرم زجر تنفسی از نظر جنسی پسران ۲ برابر دختران
می باشد (مشابه سال ۷۸) مرگ و میر نوزادان در سال ۷۹ عبارت است از :

الف) زجر تنفسی (ب) پنومونی و سپسیس (ج) آنومالی (هـ) آسفکسی
(ز) نارسى شدید (ح) آسپیراسیون مکنونیوم

در مقایسه ۲ سال ۷۹، ۷۸ :

- درصد بستری های پسر و دختر در هر دو سال اختلاف چندانی ندارد.
- در هر دو سال خرداد ماه بیشترین بستری و بیشترین زایمان را دارد.
- متوسط روزهای بستری یک نوزاد در سال ۷۸، ۴/۵ روز و در سال ۷۹، ۴ روز است.
- مبتلایان به سپسیس اکثرا پسر هستند.
- تعداد مبتلایان به سندرم زجر تنفسی پسران دو برابر دختران است .
- در ۲ سال متوالی (۷۸، ۷۹) نوزادان دارای مادر بالای ۴۰ سال بستری شده بیشتر با آنومالی بستری شده اند و اکثر نوزادان مادران با سن کمتر از ۱۸ سال سپسیس داشته اند نوزادان بستری شده که مادرشان دیابتی بوده است بیشتر با تشخیص سپسیس بستری شده اند.

ABBREVIATIONS:

VLBW= Very Low birth weight

LBW= Low birth weight

G= Gravidity

CNS= Central Nervous System

NVD= Normal Vaginal Delivery

CM= Centimeters

GA= Gestaional .Age

HMD= Hyalin Membrain Disease

HSV= Herpes Simplex Verus

HIV= Human Immunodeficiency Virus.

CMV= Cytomegalo Virus

RSV= Respiratory Syncytial Virus.

RDS= Respiratory Distress Syndrom

IVH= Intraventricular Hemorrhage

IVGR= Intrauterine Growth Retardation

VSD= Ventricular Septal Defect

SGA= Small for Gestational Age

BPD= Broncho Pulmonary Dysplasia.

شیر خوار تازه متولد شده در دوره نوزادی بسیار آسیب پذیر بوده و مرگ و میر بالای دوره نوزادی نیز به شکندگی طفل در این زمان مربوط است. لزوم مراقبتهای ویژه از نوزاد تازه متولد شده و ارائه تسهیلات بهداشتی درمانی برای نوزادان متولد شده ای که از اوایل روزهای تولد دچار بیماری و معلولیت خاصی هستند، بیشتری گردد. اهمیت این موضوع با در نظر گرفتن این مورد که یکی از شاخصهای بهداشتی جهانی، مرگ و میر شیر خواران زیر یک سال میباشد، دو چندان می گردد.

تولد نوزاد با معلولیت خاص یا نوزادی که پس از چند روز از تولدش به علت ابتلاء به بیماری خاص، فوت می گردد، هم از نظر روانی و عاطفی و هم از نظر اقتصادی با توجه به هزینه هایی که خانواده و در نهایت جامعه، متحمل می گردد، زیانهای جبران ناپذیری خواهد داشت. بی شک اولین قدم در راه ارتقاء سطح شاخصهای بهداشتی در اختیار داشتن آماری مناسب است در این مقوله نیز در دست داشتن آمار مربوط به بستری و مرگ و میر نوزادان جزو اولین اصول ارائه خدمات و بهبود وضعیت بهداشتی و درمانی میباشد. بدین منظور اولین و تنها مرکز موجود زیر نظر وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی استان اردبیل که تسهیلات زایمانی و ارائه خدمات درمانی به نوزادان در کنار هم قرار دارند (بیمارستان علوی) انتخاب شده و علل بستری و مرگ و میر نوزادان از اردیبهشت ۷۸ تا اردیبهشت ۸۰ (۲ سال) بخش نوزادان این مرکز در قالب پایان نامه ای تنظیم شده و در اختیار دوستان و دانشجویان قرار می گیرد.

بابک نخستین

دانشجوی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

گفتار اول

مقدمه

(الف) مروری بر مرگ ومیر نوزادی :

نوزاد: منظور از دوره نوزادی چهار هفته اول پس از تولد میباشد دوره جنینی هم به زندگی نوزاد در داخل رحم مادر اطلاق می گردد هر دو دوره فوق یک طیف زمانی پیوسته هستند که در طی آن رشد ونمو تحت تاثیر عوامل ژنتیکی وعوامل محیطی داخل وخارج رحمی قرار دارد. شیر خواری که تازه متولد شده است در دوره نوزادی بسیار آسیب پذیر می باشد زیرا در مرحله تطابق فیزیولوژیک خود با نیاز های زندگی خارج رحمی قرار دارد. مرگ ومیر ومورتالیتی بالای نوزادی هم به شکنندگی طفل در این زمان مربوط است. در ایالات متحده دوسوم تمام مرگ ومیرهای سال اول زندگی دردوره نوزادی رخ میدهد انتقال کودک از محیط داخل رحمی به محیط خارج رحمی، نیازمند تغییرات بیوشیمیایی وفیزیولوژیک متعددی است. در این حین. عملکرد تنفسی نوزاد که دیگر به جریان خون مادر (از راه جفت) وابسته نیست به منظور تبادل اکسیژن ودی اکسید کربن فعال می شود، در عین حال شیر خوار متولد شده برای جذب غذا به عملکرد دستگاه گوارش وبرای دفع مواد زاید وحفظ تعادل شیمیایی خود به عملکرد کلیه ها، برای خنثی سازی ودفع موادمسمی به عملکرد کبد و برای حفظ در برابر عفونتها به عملکرد سیستم ایمنی نیاز دارد. سیستم های قلبی عروقی وغدد درون ریز نوزاد نیز که دیگر توسط سیستم جفتی مادر حمایت نمی شوند برای عملکرد خود کفا تطابق می یابند، بسیاری از مشکلات خاص نوزادان به تطابق نامناسب این